

Vergaderjaar 2011–2012

31 288

Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid

Nr. 310

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 augustus 2012

De Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft mij op 16 augustus verzocht om de uitvoering van de langstudeerdersmaatregel per 1 september a.s. terzijde te leggen tot de formatie van een nieuw kabinet voltooid is. Tevens vraagt de commissie een aparte brief van het kabinet met daarin voorstellen voor de dekking van het tekort dat door het schrappen van de langstudeerdersmaatregel ontstaat. Ze wenst deze brief ruimschoots voor de behandeling van de onderwijsbegroting te ontvangen.

Allereerst wil ik benadrukken dat de langstudeerdersmaatregel een regeling is op het niveau van een wet in formele zin en dat de rechter onlangs heeft bepaald dat de maatregel juridisch houdbaar is.

Aan het intrekken van de langstudeerdersmaatregel zijn financiële, juridische en uitvoeringsconsequenties verbonden. Ik ga daar hieronder op in:

Ad. 1 Financiële consequenties

In het regeerakkoord 2010 was een totaalpakket van ombuigingen en investeringen in het onderwijs opgenomen. Deze sloten gezamenlijk op nul. De ombuigingen waren dus noodzakelijk om te investeren in het onderwijs. De langstudeerdersmaatregel maakte deel uit van de ombuiging en is weer in het onderwijs geherinvesteerd.

De financiële taakstelling voor de langstudeerdersmaatregel zoals opgenomen in het Regeerakkoord 2010 bestaat uit twee onderdelen een instellingsspecifieke korting op het macrobudget van de instellingen hoger onderwijs in verband met het verhoogd collegegeld van de langstudeerders.

een generieke efficiencykorting op het macrobudget van de instellingen hoger onderwijs.

Het financiële belang van de langstudeerdersmaatregel is in onderstaande tabel opgenomen:

X € 1 mln	2012	2013	2014	2015	2016 e.v.
1. Verhoogd collegegeld	62	178	163	163	140
2. efficiencykorting		200	220	230	230
totaal	62	378	383	393	370

Het volledig terugdraaien van de langstudeerdersmaatregel kost structureel

€ 370 miljoen per jaar. Het verhoogd collegegeld dat de instellingen van de studenten ontvangen, is in de wet langstudeerders geregeld. Indien alleen de collegegeldmaatregel wordt ingetrokken, hebben de instellingen in elk geval een gat in hun begroting ter hoogte van het bedrag dat in de tabel onder 1 wordt vermeld. Indien dit tekort bij de instellingen niet wordt gecompenseerd, betekent dit een bezuiniging op het hoger onderwijs

Ik zie op dit moment geen mogelijkheden om het terugdraaien van de langstudeerdersmaatregel te dekken binnen de onderwijsbegroting. Op de begroting van OCW moet immers ook nog de taakstelling van € 340 miljoen die voortkomt uit het lenteakkoord gedekt worden.

Ad. 2 juridische consequenties

De langstudeerdersmaatregel is na goedkeuring van het parlement op het niveau van de wet in formele (de WHW) geregeld en met ingang van vorig jaar 1 september 2011 in werking getreden.

Vorig jaar had de maatregel feitelijk nog geen consequenties omdat het verhoogde wettelijk collegegeld per datum van inwerkingtreding op nul euro was gesteld en per 1 september aanstaande op € 3063,-. De hoogte van het collegegeld wordt bij Algemene maatregel van Bestuur (AmvB) vastgesteld. Voor het studiejaar 2011–12 en 2012–13 is als uitzondering op die regel echter in de wet zelf de hoogte van het bedrag opgenomen (artikel 18.78 van de WHW, tweede lid). Deze kan dus niet zonder wetswijziging op nul worden gesteld.

Het gehele traject van maatschappelijke afstemming, ministerraad, Raad van State en parlementaire behandeling (TK en EK) moet dus worden doorlopen. Het is uitgesloten dat voor 1 september een dergelijk wetgevingstraject zou kunnen worden afgerond, dit in tegenstelling tot berichten in de media.

Ad. 3 Uitvoeringsconsequenties

Het intrekken van de langstudeerdersmaatregel zal grote uitvoeringsconsequenties hebben. Zo moeten veel studenten de machtiging voor het betalen van het verhoogd collegegeld ontvangen, moeten instellingen reeds betaald verhoogd collegegeld teruggeven en moet DUO inmiddels verstrekt collegegeldkrediet voor het verhoogd collegegeld terugvorderen.

Samengevat:

Hierboven heb ik aangegeven welke consequenties zijn verbonden aan het niet uitvoeren van de langstudeerdersmaatregel. Alleen al op juridische gronden kan ik niet voldoen aan uw verzoek de langstudeer-

dersmaatregel per 1 september a.s. zonder meer ter zijde te leggen.
Hiervoor is wetswijziging vereist.
De financiële consequenties zijn groot en ik zie geen mogelijkheden het tekort dat ontstaat door afschaffing van de langstudeerdersmaatregel te dekken.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
H. Zijlstra